

نظر فعالان عرصه مد و لباس درباره تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت ارشاد و منطقه آزاد چابهار

یکی از حوزه‌هایی که معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای توسعه فعالیت‌های هنری و بازار هنر دنبال می‌کند، چگونگی همکاری مناطق آزاد تجاری برای توسعه فعالیت‌های هنری است. به این منظور در ماه‌های گذشته مطالعاتی درباره پیشینه و مشخصه‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی مناطق آزاد صورت گرفت و پس از جلسه و مذاکره با مسئولان مناطق آزاد، برای توسعه فعالیت‌های هنری مناطق آزاد تجاری و تخصصی شدن فعالیت‌های هنری این مناطق متناسب با ویژگی‌ها و پیشینه هر منطقه طرحی آماده شد که در فاز نخست تفاهم‌نامه میان معاونت هنری و منطقه آزاد چابهار برای همکاری ویژه در عرصه مد و لباس به امضاء رسید.

تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل منطقه آزاد چابهار با محوریت و برای همکاری ویژه در عرصه مد و لباس با توجه به مزیت‌های نسبی منطقه، پیشینه تاریخی و مشخصه‌های اجتماعی و فرهنگی چابهار در زمینه مد و لباس، پارچه و تزیینات انواع پوشاک در چهار بند با رویکردهای تأسیس مدرسه عالی هنر، تأسیس موزه و برپایی بخش بین‌الملل هشتمین جشنواره مد و لباس فجر در منطقه آزاد چابهار به امضاء طرفین رسیده است.

از زمان انتشار این خبر، رسانه‌های مختلف طی گفت‌وگو با فعالان این عرصه، اظهارنظر آنان را در این زمینه جویا شدند که در این فرصت قصد داریم ضمن بازنشر تعدادی از این مطالب، دیگر بار بر لزوم همراهی فکری سایر فعالان این عرصه با فرصت به وجود آمده تأکید کنیم.

ارائه آموزش‌های منطبق با نیاز صنعت و بازار مد و لباس

صدیقه پاک‌بین طراح لباس و پژوهشگر لباس اقوام، عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا (س) و دبیر هفتمین جشنواره بین‌المللی مد و لباس فجر درباره امضای تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل منطقه آزاد چابهار در زمینه توسعه فعالیت‌های حوزه مد و لباس در این منطقه به خبرنگار مهر، گفت: عقد این تفاهم‌نامه، رویداد بسیار فرخنده‌ای است چرا که کشور ایران ظرفیت‌های بسیاری در زمینه‌های هنری و صنعتی را در خود جای داده و منطقه چابهار نیز به واسطه پیشینه تاریخی و فرهنگی، دارای موقعیتی ویژه برای حصول به اهداف بلندمدت در زمینه مد و لباس به شمار می‌رود.

پاک‌بین، توجه به آموزش و تربیت نیروهای متخصص در زمینه مد و لباس را مهم‌ترین ضرورت این تفاهم‌نامه دانست و تصریح کرد: این که مسئولان ما بنا دارند تا با تأسیس یک مدرسه عالی هنر به توسعه فعالیت‌های آموزشی بپردازند، ستودنی است چرا که ضعف آموزشی با تکیه بر منابع محدود حتی در بسیاری از دانشگاه‌های برتر کشور احساس می‌شود و چه‌بسا با تأسیس این مدرسه در منطقه‌ای ویژه به لحاظ انواع تزیینات لباس و سوزن‌دوزی‌ها، بتوان گام‌های مؤثری در مسیر حفظ و احیای لباس اقوام ایرانی برداشت.

دبیر هفتمین جشنواره بین‌المللی مد و لباس فجر در ادامه بر لزوم تمرکززدایی از این جشنواره اشاره کرد و گفت: مدیران حوزه مد و لباس، مدرسین، صاحبان برند و سایر فعالان این عرصه طی یک سال فرصت دارند تا در سراسر ایران به تبلیغ و ترویج فعالیت‌های خود بپردازند؛ این که بر اساس این تفاهم‌نامه قرار شده تا بخشی از دستاوردهای جشنواره مد و لباس فجر در منطقه آزاد چابهار به منصفه ظهور برسد، قابل تقدیر است، اما پیشنهاد می‌کنم این بخش‌ها در مقاطع زمانی مختلف و خارج از 10 روز برگزاری این رویداد در پایتخت برگزار شود.

او گفت: برپایی کارگاه‌های تولیدی کوچک و بزرگ در منطقه آزاد چابهار در پی عقد این قرارداد و با حمایت همه‌جانبه مدیران وزارت

فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر مسئولان دولتی و بخش خصوصی می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش‌های هنری منطبق با نیاز صنعت و بازار منتهی شود و چه‌بسا در ادامه این روند، شاهد کارآفرینی و توسعه کسب‌وکارهای مرتبط با عرصه مد و لباس اسلامی ایرانی در سایر مناطق آزاد باشیم.

لزوم اعتباربخشی علمی به توسعه فعالیت‌های مد و لباس در مناطق آزاد / نجات جریان مدسازی از بن‌بست

محبوبه الهی طراح لباس، پژوهشگر لباس اقوام، مؤلف چندین کتاب در زمینه مد و لباس و از اساتید عرصه طراحی پارچه و لباس در دانشگاه درگفت‌وگو با خبرنگار فارس درباره امضای تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل منطقه آزاد چابهار در زمینه توسعه فعالیت‌های حوزه مد و لباس در این منطقه، گفت: تمام استان‌های ایران به‌ویژه مناطق آزاد، به شکل پیدا و پنهان انرژی و ظرفیت‌های بسیار زیادی به بلندای تاریخ ایران در خود دارند و هنرمندان نیز همواره با توانایی‌های بسیار در سایر زمینه‌ها به خلق آثاری درخور توجه پرداخته‌اند و هر نگاه حمایتی از سوی مسئولان برای معرفی هرچه بهتر هنر آن‌ها، گامی ارزشمند در مسیر رشد و اعتلای فرهنگ و هنر کشورمان به شمار می‌رود.

الهی، تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل منطقه آزاد چابهار با محوریت و برای همکاری ویژه در عرصه مد و لباس را حرکتی بزرگ برشمرد و تصریح کرد: جریان مدسازی نه‌فقط در ایران که در بسیاری از دیگر کشورها به بن‌بست رسیده و چنین رخدادهایی نقش بسزایی در زمینه خلق مجدد آثار نوآورانه و بازگشت امید و انگیزه به هنرمندان عرصه مد و لباس ایفا خواهد کرد.

این پژوهشگر لباس اقوام و مدرس دانشگاه افزود: پژوهش و مطالعات لازم پیش از اجرای مفاد تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل منطقه آزاد چابهار در زمینه توسعه فعالیت‌های حوزه مد و لباس ضروری است.

او در ادامه به توسعه صادرات با تکیه بر پیش‌بینی بازار مناسب عرضه اشاره و تصریح کرد: تمامی هنرجویانی که در پی عقد این تفاهم‌نامه در مدرسه عالی هنر مشغول به تحصیل می‌شوند و یا هنرمندانی که آثار ارزشمندشان را به گالری‌ها و موزه‌های منطقه آزاد چابهار می‌سپارند در ادامه مسیر و با توجه به طی مراحل اصولی و استاندارد کسب دانش کسب‌وکار به بازارهای داخلی و خارجی راه پیدا کرده و نظر به توجه جدی به ظرفیت‌های هنر و فرهنگ اصیل ایرانی در این طرح، نمایندگانی در شأن هنر ایرانی خواهند بود.

الهی گفت: امید است افراد و گروه‌هایی که مجری این طرح هستند با به‌کارگیری مشاوران مجرب و حمایت بخش‌های دولتی و خصوصی بتوانند به بهترین شکل ممکن، اهداف و چشم‌اندازهای مندرج در این تفاهم‌نامه را عملی کرده و در مسیر ایجاد زیرساخت‌های مناسب برای توسعه عرصه مد و لباس گام بردارند.

انتقال هنر سوزن‌دوزی باید از مهم‌ترین رسالت فعالان مد و لباس باشد

مهمپاره اکبری محقق و پژوهشگر لباس اقوام ایرانی درباره اهمیت ارتباط میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و منطقه آزاد چابهار در زمینه توسعه فعالیت‌های حوزه مد و لباس در این منطقه به خبرنگار مهر، گفت: پیش از هر چیز خشنودی خود از این رویداد مهم فرهنگی و هنری را ابراز می‌کنم و از تمامی مدیرانی که موضوع لباس اقوام را ارج نهادند و برای حفظ و بقای آن تلاش کردند، نهایت تقدیر را به عمل می‌آورم.

اکبری با اشاره به اینکه سوزن‌دوزی خطه سیستان و بلوچستان و بلوچ‌دوزی مختص دورانی است که هیچ‌گونه اثری از فناوری و تکنولوژی وجود نداشت، بیان کرد: بانوان کشورمان نه‌فقط در این منطقه که در تمامی روستاها و شهرها به مدد ذهن خلاق و با دستمایه قرار دادن ابزار و جنس‌های طبیعی تلاش کردند تا از حدود هزار سال پیش، رنگ و بویی نو به لباس ایرانی بخشند و در برهه کنونی، انتقال این سرمایه ارزشمند فرهنگی از مهم‌ترین رسالت‌های ما به‌عنوان فعالان عرصه مد و لباس کشور است.

این محقق و پژوهشگر لباس اقوام با اشاره به هنر سوزندوزی چشم‌نواز در لباس قوم بلوچ اظهار کرد: بازی نقش و رنگ در این نوع از رودوزی، سطح رقابت‌پذیری این هنر با صنایع دستی دیگر کشورها را در سطحی بالا قرار داده و قاطعانه می‌گویم حتی سوزندوزی‌های هند و پاکستان هم با سوزندوزی بلوچ قابل رقابت نیست.

این مدرس دانشگاه از کاستی‌های آموزشی دانشگاه‌ها در این عرصه ناراضی است و گفت: ایجاد مدرسه عالی هنر با هدف احیای بلوچ‌دوزی در منطقه چابهار می‌تواند مهر تأییدی بر کم‌کاری نظام آموزشی کشور در زمینه آموزش انواع سوزندوزی به دانشجویان طراحی پارچه و لباس و عدم جلب توجه آن‌ها به لباس اقوام باشد و امیدواریم از این پس با حضور استادان خبره، شاهد پرورش نسلی نو و ماهر در راستای احیای لباس اقوام و رودوزی آن‌ها باشیم.

اکبری افزود: طی دو واحد اختیاری در زمینه آموزش سوزندوزی، من به‌عنوان مدرس حتی فرصت کافی برای بیان مبانی این هنر را ندارم و امیدوارم نخستین دوره مدرسه عالی طراحی مد و لباس و صنایع خلاق با عنوان خرده‌فرهنگ‌ها و نقش آن در موضوع طراحی پارچه و لباس بتواند در درازمدت، فضای لازم برای آموزش مؤثر را در منطقه آزاد چابهار ایجاد کند.

او با اشاره به لزوم حمایت‌های مادی و معنوی دستگاه‌های مختلف و نهادهای متولی از این طرح بیان کرد: امیدواریم معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، گام مهمی در زمینه احیای لباس اقوام و سوزندوزی‌های ایرانی بردارد، دیگر بخش‌ها هم حمایت‌های خود را از این جریان دریغ نکرده و کمک کنند باید شرایطی فراهم شود تا بانوان هنرمند و هنردوست از سراسر کشور با شرایط مطلوب در این مدرسه عالی هنر حضور به هم رسانده و به مدد این هم‌افزایی دستاوردی فرهنگی، هنری و اقتصادی در برهه زمانی کنونی و با وجود تمامی مشکلات و معضلات اجتماعی حاصل شود.

جشنواره بین‌المللی لباس اقوام در منطقه آزاد چابهار، آغازی قدرتمندانه برای احیای مد و لباس ایرانی

مینو کریم‌نیا طراح لباس، مدرس دانشگاه، پژوهشگر لباس اقوام و داور جشنواره‌های حوزه مد و لباس در گفت‌وگو با خبرنگار گروه اجتماعی خبرگزاری فارس، درباره نقش و اهمیت امضای تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل منطقه آزاد چابهار در زمینه توسعه فعالیت‌های حوزه مد و لباس در این منطقه، گفت: با نگاهی به سرگذشت پوشش در میان اقوام ایرانی درمی‌یابیم که وجوه هنری این عرصه همواره در ابعاد بین‌المللی پررنگ و اثرگذار بوده و ایران به‌عنوان مهد اصالت در انواع هنرهای تزئینی، همواره توانسته است یکی از قطب‌های اصلی مقوله مد و لباس در سطح جهان باشد.

کریم‌نیا با تأکید بر اینکه در برهه‌هایی از تاریخ و به‌ویژه طی سال‌های اخیر به دلیل برخی نقاط ضعف و مشکلات نتوانستیم آن‌گونه که باید حافظ این گنجینه فرهنگی و هنری باشیم، تصریح کرد: ما این توان را داشتیم که جهان را تحت تأثیر خود در امر پوشش و به‌کارگیری انواع زیورآلات قرار دهیم، اما متأسفانه به دلیل نبود برنامه مدون و نداشتن چشم‌انداز فرهنگی و اقتصادی موفق به آن نشدیم و در مقطع کنونی، امضای تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل منطقه آزاد چابهار می‌تواند نویدبخش آغازی قدرتمندانه برای احیای مد و لباس ایرانی باشد.

این مدرس دانشگاه افزود: بدون شک یکی از مهم‌ترین رسالت‌های مدیران در مسیر تحقق اهداف این تفاهم‌نامه، توجه هر چه بیشتر به تربیت نسلی است که به دلیل داشتن حس بیگانگی با لباس اقوام، توجهی به اهمیت حفظ و حراست از آن ندارند و چه‌بسا علی‌رغم داشتن علاقه به هنرآموزی در زمینه مد و لباس، بیشتر به سمت الگوهای غربی سوق پیدا کرده‌اند.

او با اشاره به نقش اثرگذار مدرسه عالی هنر در منطقه آزاد چابهار به‌منظور ایجاد فضای آموزشی با حضور استادان بنام و باتجربه طراحی و دوخت لباس اقوام گفت: با تکیه بر چنین فضایی، برپایی جشنواره بین‌المللی لباس اقوام به میزبانی منطقه آزاد چابهار از ضروریات است که در ادامه شاهد تقابل و قیاس میان آثار هنرمندان ایرانی و خارجی باشیم و نسلی نو با اتکا به دانش و تجربه، در بازار جهانی

پوشاک، پیروزمندانه و سرافراز رخ نماید.

کریم‌نیا که در حال تألیف اطلس سربویش‌های ایران است اذعان داشت: موضوع مهم دیگر در این تفاهم‌نامه، تأسیس موزه و نگارخانه‌های مختص حیطه مد و لباس اقوام است که به نظر می‌رسد پس از تعطیلی موزه هنرهای تزئینی در تهران، جای خالی آن بسیار زیاد حس می‌شود هرچند که بهتر است نمونه‌های این‌چنینی در سایر شهرهای دارای ظرفیت‌های گردشگری و همچنین پایتخت بهره‌برداری شده و به شکلی مطلوب، هنرمندی اقوام در طراحی لباس مناطق مختلف به منصفه ظهور رسد.

این مدرس دانشگاه در خاتمه گفت: امیدوارم تا مشابه این قراردادها با نگاه خاص مدیران فرهنگی و هنری کشور در سایر مناطق آزاد منعقد شوند و تمام عزم آن‌ها در راستای قرار گرفتن ایران در میان کشورهای نامدار در حوزه مد و لباس جزم شود.

مراکز علمی و دانشگاهی برای احیای لباس‌های سنتی ایران تلاش کنند

شیرین بزرگمهر طراح لباس، پژوهشگر و مؤلف کتاب "تاریخ لباس" در گفتگو با خبرنگار مهر درباره امضای تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل منطقه آزاد چابهار در زمینه توسعه فعالیت‌های حوزه مد و لباس در این منطقه گفت: هرگونه حرکتی که از سوی افراد و نهادهای ملی برای اعتلای فرهنگ ایران‌زمین برداشته شود قابل ستایش است اما آنچه حائز اهمیت بوده و حاصل تجربیات ما طی تمامی سال‌های فعالیت در حوزه فرهنگ و هنر است این‌که اگر این‌گونه حرکات دارای پشتوانه پژوهشی و تحقیقی نباشد، مؤثر واقع نمی‌شود.

بزرگمهر با اشاره به لزوم تربیت نسل جدیدی از طراحان لباس اقوام با تسلط بر انواع سوزن‌دوزی و دوخت‌های سنتی اظهار کرد: انجام هرگونه فعالیت عرصه مد و لباس در منطقه آزاد چابهار با توجه به ظرفیت‌های متعدد در این حوزه جغرافیایی نیازمند هدف‌گذاری بلندمدت است چرا که تا به امروز هم بخش دانشگاهی و هم آموزشگاه‌های آزاد قدم‌های مثبتی در این مسیر برداشته‌اند که البته کفایت نکرده و تأسیس مدرسه عالی هنر در منطقه آزاد چابهار در صورت بهره‌گیری از سرفصل‌های آموزشی مؤثر، قدم‌های بسیاری در راستای احیای فرهنگ ایرانی در این حوزه برمی‌دارد.

این پژوهشگر و مدرس دانشگاه با اشاره به تعداد بالای پایان‌نامه‌های دانشجویی در زمینه لباس اقوام تصریح کرد: این امر حاکی از علاقه‌مندی و توجه بخش علمی دانشگاهی به حفظ و احیای لباس‌های سنتی کشورمان است اما لازم است با تکیه بر تجربه و دانش صنعتگران و بافندگان در مناطقی همچون چابهار، تئوری موجود در پایان‌نامه‌های دانشجویی به منصفه ظهور رسیده و سایر هنرهای تزئینی مرتبط با حیطه مد و لباس به نسل جدید آموزش داده شود.

او با اشاره به تاریخ هنر و فلسفه سوزن‌دوزی و بلوچ‌دوزی گفت: تمام این هنرهای دستی در قالب تئوری آموختنی است، اما آنچه مهم به نظر می‌رسد این است که باید استادان برجسته این حوزه‌ها، با ایجاد پیوند عمیق میان این دروس و سایر گرایش‌های مرتبط با عرصه مد و لباس، مدرسه عالی هنر در چابهار را به دانشگاهی پر بار و کامل از آموزش‌های فنی و هنری این حوزه تبدیل کنند تا در آینده شاهد افزایش پژوهشگران و نویسندگان کتاب در باب لباس اقوام ایرانی باشیم.

بزرگمهر که به اتفاق روت‌ترنر ویلکاکس کتاب "تاریخ لباس" را تألیف کرده است، بر لزوم ایجاد زیرساخت‌های لازم برای بهره‌برداری اصولی و مؤثر از ظرفیت‌های منطقه آزاد چابهار در پی عقد تفاهم‌نامه با معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأکید و تصریح کرد: مسئولان و متولیان امر باید دقت کنند که در اجرای برنامه‌های خود تعجیل نداشته و با صبر و تکیه بر نظرسنجی از استادان و پیشکسوتان طراحی و دوخت لباس اقوام و انواع سوزن‌دوزی، در بهترین مسیر برای تربیت نسلی نو قدم برداشته و به‌مرور زمان، چنین بهره‌برداری فرهنگی، هنری و اقتصادی در آینده است که مناطق به دیگر بخش‌ها و استان‌ها تسری می‌یابد.

موزه مد و لباس منطقه آزاد چابهار می‌تواند میزبان آثار طراحان معاصر کشور باشد

شکوفه اسفندیاری مدیر خانه مد آرسا درباره نقش و اهمیت این تفاهم‌نامه در مقطع کنونی و همچنین رویکردهای موزه‌ای مد و لباس در این منطقه به خبرنگار شبستان گفت: این تفاهم‌نامه همان اتفاق خوبی است که در بُعد فرهنگی به آن نیاز داریم، ما در بحث طراحی پارچه به شدت دارای ضعف هستیم در حالی که با نگاهی بر تاریخچه هنری ایران در این زمینه، شاید تصور می‌رفت که باید جایگاه بسیار بهتری در این مسیر داشته باشیم.

این طراح لباس و مدرس دانشگاه خاطرنشان کرد: به نظر می‌رسد مهم‌ترین رسالت دست‌اندرکاران این طرح، احیای نمادهای فرهنگی و تاریخی کشورمان باشد و البته فراهم آوردن زمینه برای نمایش میزان اهمیت بافت و تزئینات پارچه هم از جمله وظایف آن‌ها است.

او با تأکید بر اینکه هنرجویانی که قرار است در مدرسه عالی هنر منطقه آزاد چابهار حضور یابند، بهتر است به مطالعات تاریخی و فرهنگی مجهز باشند؛ اظهار کرد: این مطالعات به آن‌ها نشان خواهد داد که به‌طور مثال پارچه‌های بلوچ دارای چه میزان فرهنگ غنی هستند و قابلیت صادرات هم دارند پس بهتر است با نگاهی به ظرفیت‌های تجاری این حوزه، دانشی را کسب کنند که هم کاربردی بوده و هم به معرف فرهنگ اصیل ایرانی به جهانیان باشند.

شکوفه اسفندیاری بیان کرد: با وجود توانمندی‌های موجود در میان طراحان کشور، بهتر است گالری‌هایی که در موزه هنری منطقه آزاد چابهار تأسیس می‌شوند میزبان آثار طراحان معاصر کشور باشد تا هم به آن‌ها برای ادامه مسیر انگیزه دهد و هم فرصتی برای معرفی سرمایه‌های مد و لباس کشورمان باشد.

این طراح لباس با اشاره به جاذبه‌های گردشگری منطقه آزاد چابهار و آشنایی توریست‌ها با ظرفیت‌های مد و لباس ایرانی گفت: چابهار منطقه آزاد است و بخش توریستی آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، پس با اجرای مفاد تفاهم‌نامه میان معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیران منطقه آزاد چابهار، از این پس توریست‌هایی که به آن منطقه سفر می‌کنند با پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های کشور در عرصه هنر صنعت مد و لباس آشنا می‌شوند و در ادامه همان گردشگران سفیران ما در ارتباط با انتقال فرهنگ ایرانی به جهان خواهند بود.

